

«Χρήση ιστολογίων για τη μάθηση της Αγγλικής. Η περίπτωση ενός μαθησιακού σχεδίου στο πλαίσιο του eTwinning»

Μαρίνα Γούλα¹, Φεσάκης Γεώργιος²

¹ ΠΕ 06 - Med, 3^ο ΕΠΑΛ Ταύρου Αττικής
marina_goula@hotmail.com

² Λέκτορας, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου
gfsakis@rhodes.aegean.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η αγγλική αποτελεί όχι μόνο την πιο διαδεδομένη γλώσσα επικοινωνίας αλλά και το μέσο για κατανόηση του μεγαλύτερου όγκου πληροφοριών στη σύγχρονη κοινωνία. Είναι, συνεπώς, επιτακτική η ανάγκη εξοικείωσης των μαθητών τις σύγχρονες εφαρμογές του διαδικτύου, μέσω του οποίου επιτελείται η επικοινωνία, αλλά και με τη γλώσσα. Οι αλλαγές στο παγκόσμιο ιστό - WEB 2.0 - και η ευρεία αποδοχή και χρήση των εφαρμογών του, μας οδηγούν στην υπόθεση ότι η αξιοποίησή τους στη διδασκαλία του μαθήματος της αγγλικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ιδιαίτερα μάλιστα η αξιοποίηση των blogs, συνδυασμένη με την κατάλληλη παιδαγωγική προσέγγιση, φαίνεται ότι μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας και της εκμάθησης της γλώσσας. Το γεγονός ότι τόσο η πλειοψηφία των σχολικών μονάδων στον Ελλαδικό χώρο όσο και των ίδιων των μαθητών διαθέτουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, εξυπηρετεί την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων των κοινωνικών ψηφιακών εφαρμογών..

Στην τρέχουσα εργασία καταγράφονται τα συμπεράσματα από τη χρήση blogs σε μία τάξη της Α' Λυκείου κατά τη διάρκεια του μαθήματος της Αγγλικής και στα πλαίσια του προγράμματος αδελφοποίησης σχολικών τάξεων eTwinning. Σκοπός της παρέμβασης που σχεδιάστηκε ήταν να ελεγχθεί η υπόθεση ότι η συγγραφή σε blogs είναι ικανή να βελτιώσει το γραπτό λόγο των μαθητών. Επιπλέον, διερευνήθηκαν οι απόψεις των μαθητών σχετικά με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, το αν απέκτησαν κίνητρα για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες που περιλαμβάνουν τη διατήρηση blogs στην αγγλική γλώσσα και αν βελτιώθηκαν οι γνώσεις τους στην Αγγλική. Τέλος, διερευνήθηκε η ύπαρξη άλλης εφαρμογής του WEB 2.0 που θα ήταν περισσότερο ευνοϊκή για χρήση με τους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: blogs, εκμάθηση της αγγλικής, eTwinning, επικοινωνιακή προσέγγιση, task-based learning

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) αποτελούν πλατφόρμα υποδομής για την παγκοσμιοποιημένη κοινωνία. Ταυτόχρονα η Αγγλική γλώσσα συνιστά βασικό κώδικα επικοινωνίας. Κατά συνέπεια η εξοικείωση των νέων με την Αγγλική και τις ΤΠΕ αποτελεί κεντρικό εκπαιδευτικό στόχο. Η σχέση των ΤΠΕ με την Αγγλική (και άλλες ξένες γλώσσες) είναι μάλιστα συχνά αμφίδρομη, με την έννοια ότι η εκμάθηση της γλώσσας βοηθά στην εξοικείωση με τις ΤΠΕ εφόσον π.χ. παρέχει πρόσβαση σε τεκμηρίωση, επιμορφώσεις κλπ ενώ παράλληλα η εξοικείωση με τις ΤΠΕ βοηθά στην εξοικείωση με τη γλώσσα εφόσον παρέχει ένα αυθεντικό πλαίσιο για την χρησιμοποίησή της. Επομένως, χρειάζεται το σχολείο να μυήσει τους μαθητές σε μορφές και διαδικασίες αυτενεργού και διερευνητικής μάθησης και να τους βοηθήσει να καλλιεργήσουν την ικανότητα της επικοινωνίας (Ξωχέλλης, 2006). Για την καλλιέργεια των δεξιοτήτων αυτών, ιδανικό πλαίσιο μπορεί να αποτελέσει το μάθημα της αγγλικής γλώσσας στο σχολείο, σε συνδυασμό με τις εφαρμογές των ΤΠΕ.

Με την εξάπλωση της χρήσης του διαδικτύου και ειδικότερα των κοινωνικών ψηφιακών εφαρμογών που είναι γνωστά και με τον όρο WEB 2.0 οι χρήστες μπορούν πλέον με ευκολία να παράγουν και να δημοσιεύουν ψηφιακό περιεχόμενο, το οποίο γίνεται αντικείμενο σχολιασμού και συζήτησης από άλλους. Οι σύγχρονοι μαθητές είναι συχνά χρήστες αυτών των εφαρμογών εκτός σχολείου, όπου χρησιμοποιούν την αγγλική για να επικοινωνήσουν με χρήστες που δεν γνωρίζουν ελληνικά. Αυτό το αυθεντικό πλαίσιο χρήσης της ξένης γλώσσας είναι ενδιαφέρον για τους εκπαιδευτικούς. Η χρήση των κοινωνικών ψηφιακών εφαρμογών εμφανίζεται ως μια ελκυστική δραστηριότητα για τους μαθητές, στην οποία χρησιμοποιούν την ξένη γλώσσα και ενδεχομένως να μαθαίνουν άτυπα τη χρήση της. Στην εργασία αυτή, η οποία αποτελεί τμήμα της Διπλωματικής εργασίας που εκπόνησε, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009, η πρώτη συγγραφέας υπό την επίβλεψη του δεύτερου, στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων» του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ασχολούμαστε με τη μελέτη μιας πειραματικής περίπτωσης στην οποία μαθητές από διαφορετικές χώρες επικοινωνούν γράφοντας σε ιστολόγια, στο πλαίσιο ενός σχεδίου εργασίας αδελφοποίησης τάξεων (eTwining). Σκοπός είναι να εκτιμηθεί κατά πόσο είναι εφικτό να αξιοποιηθούν τα ιστολόγια για την εξάσκηση και εκμάθηση της αγγλικής με το πρόσημα της επικοινωνίας με μαθητές από άλλη χώρα.

Στα επόμενα θα γίνει αρχικά μια σύντομη επισκόπηση των ΤΠΕ και των ιστολογίων στην εκμάθηση της Αγγλικής, στη συνέχεια παρουσιάζονται στοιχεία από την διδακτική της Αγγλικής που θα αξιοποιηθούν και στη παρούσα εργασία, κατόπιν περιγράφεται η προβληματική της εργασίας, ακολουθούν οι ερευνητικές συνθήκες, μετά παρουσιάζονται τα ερευνητικά δεδομένα και τέλος τα συμπεράσματα.

ΜΑΘΗΣΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΠΕ ΚΑΙ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ

Από νωρίς, σχετικά, η χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας έγινε δημοφιλής στην εκπαίδευση των ξένων γλωσσών. Οι Leloup & Ronfiteiro (2003), συνοψίζοντας τα αποτελέσματα των ερευνών σχετικά με τη χρήση του υπολογιστή στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας, αναφέρουν τα εξής: η Γλωσσική Εκμάθηση με Υπολογιστή (CALL/Computer – assisted language learning) παρέχει το περιβάλλον για φυσική, με νόημα και ρεαλιστική παραγωγή και λήψη γλώσσας, ανάμεσα σε φυσικούς και μη φυσικούς ομιλητές. Επιπλέον, οι μαθητές αναφέρουν θετική στάση απέναντι στη χρήση του υπολογιστή, γεγονός που συνεπάγεται χαμηλότερο επίπεδο άγχους, υψηλότερο ενδιαφέρον και αυξημένη συμμετοχή.

Η χρήση του υπολογιστή διευκολύνει τη διεξαγωγή διαδικτυακής επικοινωνίας ή επικοινωνίας μέσω υπολογιστή (Computer Mediated Communication – CMC) κατά την οποία μαθητές ανταλλάσσουν γραπτά ή προφορικά μηνύματα μέσω δικτύου υπολογιστών, με σκοπό τη βελτίωση της γλώσσας (Payne & Ross, 2005). Επιπλέον, η CMC δείχνει να μετατοπίζει τη διδασκαλία προς μια πιο μαθητοκεντρική προσέγγιση (Ducate & Arnold, 2006), διευκολύνοντας τους μαθητές της γλώσσας να ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ τους. Έχοντας αυτά τα οφέλη υπόψη, υποθέτουμε ότι και η χρήση των εφαρμογών του WEB 2.0, και ιδιαίτερα των blogs θα μπορούσε να αποδειχθεί ευεργετική ως προς την προώθηση της εκμάθησης της Αγγλικής.

Το WEB 2.0 έχει επανακαθορίσει τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, μετατρέποντάς τους από απλούς αναγνώστες σε συγγραφείς. Τα blogs μπορούν να αποτελέσουν την ιδανική πλατφόρμα στο μάθημα της αγγλικής γλώσσας. Είναι ένας μηχανισμός δυναμικής δημοσίευσης κειμένων, εικόνων και ήχων για όσους θέλουν να εκφράσουν τις σκέψεις, τις απόψεις και τις αναλύσεις τους μέσω των ιστοσελίδων τους (Lamshed, Berry & Armstrong, 2002). Οι Downes (2004), Huffaker (2005), Johnson (2004), Richardson (2006) και Siemens (2002) τονίζουν τα εκπαιδευτικά οφέλη των ιστολογίων και κυρίως τις δυνατότητες που αυτά δίνουν στους μαθητές να συνεργαστούν με μαθητές οποιοδήποτε σχολείου στον κόσμο αλλά και τη δυνατότητα που προσφέρουν για αναστοχασμό και μεταγνωστική ανάλυση. Ο Mejjias (2006) υποστηρίζει ότι τα blogs, και γενικότερα οι κοινωνικές ψηφιακές εφαρμογές, προετοιμάζουν τους μαθητές για τη συμμετοχή τους σε κοινότητες μάθησης όπου η γνώση οικοδομείται συλλογικά και διαμοιράζεται.

Τα παιδαγωγικά οφέλη των ιστολογίων γίνονται πιο προφανή όταν διαπιστώνουμε ότι βρίσκουν σε αυτά εφαρμογή οι σημαντικότερες θεωρίες μάθησης, όπως εκείνη του Εποικοδομισμού (constructivism). Ο μαθητής, κατά τον Εποικοδομισμό, γίνεται ενεργητικός συμμετοχος στη διαδικασία της μάθησης και δημιουργεί νόημα από τις δικές του εμπειρίες και ενέργειες – μέσω της ενασχόλησής του με τα blogs. Στο περιβάλλον αυτό, η συνεργασία μεταξύ μαθητών αλλά και μαθητών – εκπαιδευτικού, η αυτοκαθοδήγηση και η αυτενέργεια του μαθητή παίζουν πρωτεύοντα ρόλο. Οι μαθητές δραστηριοποιούνται με το να κατασκευάζουν ένα εξωτερικό δημιούργημα

(Papert, 1993) - όπως το προσωπικό τους blog ή το ομαδικό blog της τάξης τους - στο οποίο μπορούν να ανατρέξουν και το οποίο μπορούν να μοιραστούν με άλλους. Η οικοδόμηση της γνώσης, δηλαδή, είναι πιο προφανής όταν οι μαθητές παράγουν έργο μέσω της κοινωνικής αλληλεπίδρασης με άλλους (Kafai, 2006, Han & Bhattacharya, 2001) αλλά και όταν εργάζονται σε μικρές ομάδες, πάνω στο ίδιο αντικείμενο όπου οι νέες πληροφορίες παράγονται συλλογικά, επιτυγχάνοντας κατά αυτό τον τρόπο τη συνεργατική μάθηση (collaborative learning) - (Nurmela & Suominen, 2008).

Πέρα από τα παιδαγωγικά οφέλη των blogs, ένας λόγος που τα καθιστά εργαλείο που ενδείκνυται να αξιοποιηθεί στα πλαίσια του σχολείου είναι η εξοικείωση που οι νέοι έχουν στην εποχή μας με τα ιστολόγια και γενικότερα με τις κοινωνικές ψηφιακές εφαρμογές. Οι Lenhart, Arafeh, Smith & Macgill (2008), αναφέρουν ότι περισσότεροι από τους μισούς εφήβους (58 %) διατηρούν προφίλ σε ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Facebook ή το Myspace, ενώ το 27 % των εφήβων έχουν δικό τους blog. Αλλά και τα αποτελέσματα των περισσότερων ερευνών που αφορούν στην αξιοποίηση των blogs στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι θετικά (Armstrong & Retter, 2008, Du & Wagner, 2005, Kim, 2008 και Fessakis, Tatsis & Dimitrakopoulou, 2008). Υπάρχουν βέβαια, ορισμένα πεδία στα οποία δεν έχει καταγραφεί ιδιαίτερη διαφορά ή έχουν καταγραφεί αρνητικά αποτελέσματα, όπως εκείνο της αλλαγής των αντιλήψεων και δραστηριοτήτων των φοιτητών αναφορικά με τη μάθηση (Farmer & Barlett-Brag, 2005) και της εμπλοκής τους στις διαδικτυακές δραστηριότητες (Divitini, Haugalikken & Morken, 2005).

Οι παραπάνω έρευνες, ωστόσο, εστιάζονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η αξιοποίηση των ιστολογίων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ιδιαίτερα στο μάθημα της ξένης γλώσσας δεν φαίνεται να έχει μελετηθεί επαρκώς. Για το λόγο αυτό παρακινήθηκα να ελέγξουμε την υπόθεση ότι η χρήση των blogs στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στο μάθημα των αγγλικών ως ξένης γλώσσας, θα μπορούσε να αποδειχθεί ευεργετική, με την προϋπόθεση ότι για το σχεδιασμό κατάλληλων δραστηριοτήτων λαμβάνονται υπόψη οι σύγχρονες απόψεις για τη διδακτική της ξένης γλώσσας.

Ο σχεδιασμός της συγκεκριμένης παρέμβασης στηρίχθηκε στην επικοινωνιακή προσέγγιση (Communicative Approach) κατά την οποία η διδασκαλία της ξένης γλώσσας οδηγείται σε μαθητοκεντρικές πρακτικές (Δενδρινού/Πύλη για την ελληνική γλώσσα). Έτσι, υπάρχει μετατόπιση της έμφασης από παραδοσιακούς (γραμματική, λεξιλόγιο, επεξεργασμένος γραπτός λόγος) σε νεωτερικούς τομείς (επικοινωνιακή επάρκεια, επικοινωνιακές δραστηριότητες, πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας) (Γκότοβος, 1999). Σύμφωνα, άλλωστε, με την υπόθεση απόκτησης/εκμάθησης της γλώσσας του S. Krashen (1981), η απόκτηση (acquisition) μιας ξένης γλώσσας είναι μια περίπλοκη υποσυνείδητη διαδικασία που συμβαίνει όταν οι μαθητές επιτυγχάνουν τη μεστή νοήματος επικοινωνία στη γλώσσα στόχο, όπου εκείνο που τους ενδιαφέρει δεν είναι η δομή της γλώσσας αλλά το νόημα που μεταφέρει και που οι ίδιοι κατανοούν.

Επίσης, κατά τη δημιουργία της παρέμβασής μας ακολουθήσαμε τα στάδια της εργασιοκεντρικής εκμάθησης (task-based learning), της διδακτικής προσέγγισης της ανάθεσης από τους εκπαιδευτικούς εργασιών, οι οποίες, ως βασική προϋπόθεση, έχουν «νόημα» για τους μαθητές. Αυτό είναι απαραίτητο διότι η διαδικασία εκμάθησης της γλώσσας είναι μια διαδικασία όπου μαθαίνει κανείς κάνοντας (learning by doing), στηρίζεται δηλαδή στην εμπειρική γνώση. Η εργασιοκεντρική μάθηση, που είναι σύμφωνη με την επικοινωνιστική προσέγγιση του Papert, είναι ένα ευέλικτο μοντέλο διδασκαλίας, κατά το οποίο οι μαθητές είναι ελεύθεροι να μάθουν ενεργώντας και προχωρώντας εργαζόμενοι πάνω σε ολόκληρο το σύστημα της γλώσσας, προσηλωμένοι ωστόσο στο νόημα. (Willis & Willis, 1996).

ΕΡΕΥΝΑ

Συνεκτιμώντας τα παραπάνω, υποστηρίζουμε ότι είναι χρήσιμο να μελετηθούν στην πράξη οι δυνατότητες χρήσης blogs στην εκπαιδευτική διαδικασία εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας. Για το λόγο αυτό αποφασίστηκε να σχεδιαστεί και να μελετηθεί πειραματικά μια διδακτική παρέμβαση αυτής της μορφής. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι πληρούνται όσα τα blogs υπόσχονται, η μαθησιακή διαδικασία εξοπλίζεται με ένα εξαιρετικό όπλο. Σε αντίθετη περίπτωση, είναι χρήσιμο να διερευνηθεί ποιες είναι οι παράμετροι εκείνες που εμποδίζουν τα οφέλη που σε άλλες περιπτώσεις έχει διαπιστωθεί ότι προκύπτουν από τη χρήση των ιστολογίων αλλά και αν υπάρχει κάποια άλλη εφαρμογή του WEB 2.0 που θα ήταν περισσότερο ευνοϊκή για χρήση με τους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα είναι η μελέτη περίπτωσης και συγκεκριμένα η παρατήρηση μιας σχολικής τάξης. Ο σκοπός αυτής της παρατήρησης είναι να εξερευνήσει και να αναλύσει συστηματικά τα φαινόμενα που συνθέτουν τον κύκλο ζωής της μονάδας, μιας τάξης στην προκειμένη περίπτωση, προκειμένου να γίνουν γενικεύσεις σχετικά με τον ευρύτερο πληθυσμό στον οποίο ανήκει η μονάδα (Cohen & Manion, 2000). Ο τύπος παρατήρησης ήταν συμμετοχική, καθώς παρατηρήτρια/ερευνήτρια υπήρξε η ίδια η καθηγήτρια της τάξης. Είχε, με αυτόν τον τρόπο, τη δυνατότητα να παρατηρεί τη συνεχιζόμενη συμπεριφορά, ακόμα και τη μη λεκτική, των μαθητών, την ώρα που εκείνη ελάμβανε χώρα και να κρατάει σημειώσεις, σχετικά με τους μαθητές που παρατηρούσε στο φυσικό περιβάλλον της τάξης τους.

Για τη συλλογή δεδομένων, χρησιμοποιήθηκε ένα δομημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο μοιράστηκε στους μαθητές μετά το τέλος της παρέμβασης και αφορούσε στην αξιολόγηση της παρέμβασης από τους ίδιους τους μαθητές. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε το περιεχόμενο των blogs που παρήγαγαν οι μαθητές σε όλη τη διάρκεια διεξαγωγής του προγράμματος. Μελετήθηκαν τόσο οι αναρτήσεις που έγραψαν οι μαθητές όσο και τα σχόλια που έγραψαν για τις αναρτήσεις των ιστολογίων των υπολοίπων ομάδων. Η ανάλυση του περιεχομένου των ιστολογίων έγινε κυρίως για να εκτιμηθεί το μαθησιακό αποτέλεσμα της δραστηριότητας.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Η παρούσα έρευνα έλαβε χώρα κατά το σχολικό έτος 2008-2009 στο 3^ο ΕΠΑΛ Ταύρου. Συμμετείχε μία τάξη της Α' Λυκείου των είκοσι μαθητών, αποτελούμενη από δεκαεννέα αγόρια και ένα κορίτσι, ηλικίας 15 έως 16. Το σχολείο βρίσκεται σε περιοχή αστικού κέντρου και οι μαθητές προέρχονται από τα μεσαία και κατώτερα οικονομικά στρώματα. Το επίπεδο των μαθητών στην αγγλική γλώσσα ποικίλει, από Α1 έως Β2, σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς, ενώ η πλειοψηφία των μαθητών ανήκει στο επίπεδο Α2, όπως προέκυψε από τα αποτελέσματα διαγνωστικού τεστ. Η πλειοψηφία των μαθητών δεν αισθάνεται κίνητρο για προσοχή και μελέτη στο μάθημα των αγγλικών στο σχολείο ενώ δείχνει απροθυμία στο να παράγει γραπτό ή προφορικό λόγο, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της εκπαιδευτικού.

Προκειμένου να ξεπεραστεί το εμπόδιο της έλλειψης κινήτρων για παραγωγή γραπτού λόγου και για την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών της έρευνας αυτής, η τάξη έλαβε μέρος στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα αδερφοποίησης σχολικών τάξεων eTwinning (www.etwinning.net), με σκοπό τη δημιουργία ενός τελικού προϊόντος γνώσης με συνεργασία. Κατά τη Δημητρακοπούλου (1999), «το πλαίσιο της αδερφοποίησης σχολικών τάξεων δίνει κίνητρο στους μαθητές, οι οποίοι αισθάνονται ότι συμμετέχουν σε μια καινοτομία, - και κάτι τέτοιο φαίνεται να τους/τις ενθουσιάζει και να τους ενεργοποιεί θετικά, με αποτέλεσμα την τροποποίηση των συνθηκών έκφρασης και τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων γραπτών κειμένων». Η τάξη με την οποία έγινε η αδερφοποίηση είναι μία αντίστοιχη τάξη είκοσι μαθητών της Α' Λυκείου, του δημόσιου Λυκείου IES Miramar της Βαρκελώνης, στην Ισπανία.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η έρευνα έλαβε χώρα από το Σεπτέμβριο του 2008 έως το Μάιο του 2009 ως εξής: Τον 9^ο και 10^ο μήνα του 2008 έγινε η επιλογή του τμήματος τους ελληνικού σχολείου αλλά και του Ισπανικού σχολείου, μέσω της δικτυακής πύλης εύρεσης συνεργατών του προγράμματος eTwinning. Σχεδιάστηκαν οι δραστηριότητες και διατυπώθηκε ο σκοπός τους προγράμματος. Τον 11^ο και 12^ο/2008 μήνα έγινε προετοιμασία των μαθητών για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα (επαφή των μαθητών με blogs, επίδειξη χρήσης του blogger.com, χωρισμός των μαθητών σε ομάδες και δημιουργία ιστολογίων, ανταλλαγή e-mails ανάμεσα στους μαθητές των δύο σχολείων για τη μεταξύ τους γνωριμία καθώς και παρουσίαση των ομάδων με φωτογραφίες των μαθητών με χρήση power point). Από το τέλος του 12^{ου}/08 έως τον 4^ο/09 έγινε η διεξαγωγή του προγράμματος. Τον 4^ο του 2009 συμπληρώθηκε το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του προγράμματος και τον 5^ο/2009 έγινε η στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των ευρημάτων του ερωτηματολογίου και των κειμένων που παρήγαγαν οι μαθητές στα ιστολόγια τους.

Οι ομάδες των μαθητών των δύο τάξεων, που αποτελούνταν από δύο ή τρία άτομα, δημιούργησαν τα δικά τους blogs (8 συνολικά), ενώ οι

καθηγήτριες των δύο τάξεων δημιούργησαν ένα κοινό blog για τις ανάγκες του προγράμματος, μέσω του οποίου οι μαθητές είχαν εύκολα πρόσβαση στα blogs των άλλων ομάδων. Το πρόγραμμα ονομάστηκε Crossing Over, όπως και το blog των καθηγητών, το οποίο βρίσκεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://crossingover2009.blogspot.com>. Οι μαθητές, στο διάστημα από τις 19 Δεκεμβρίου έως τις 9 Απριλίου έγραψαν συνολικά 6 αναρτήσεις και σχόλια σε αντίστοιχο αριθμό αναρτήσεων των υπολοίπων ομάδων. Το θέμα της κάθε ανάρτησης επιλέχτηκε με βάση τη θεματολογία που προτείνει το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Αγγλικής Γλώσσας για τα ΕΠΑ.Λ., σε συνεννόηση με τους μαθητές. Συγκεκριμένα, οι μαθητές έγραψαν για τη γειτονιά και την πόλη τους, για τον αθλητισμό, για τον εορτασμό των Χριστουγέννων-Πρωτοχρονιάς και για το αγαπημένο κτίριο της χώρας τους και το συμβολισμό του. Στην τελευταία ανάρτηση, είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν δικό τους θέμα.

Για την υλοποίηση της παρέμβασης αξιοποιήθηκε ο διαθέσιμος σχολικός εξοπλισμός. Στο ελληνικό σχολείο υπήρχε αίθουσα 13 υπολογιστών με σύνδεση στο διαδίκτυο, η οποία για τους σκοπούς του προγράμματος χρησιμοποιούνταν για μία διδακτική ώρα (45') την εβδομάδα. Στο ισπανικό σχολείο υπήρχε αντίστοιχη αίθουσα 12 υπολογιστών με σύνδεση στο διαδίκτυο, η οποία επίσης χρησιμοποιούνταν για μία ώρα (60') την εβδομάδα. Από τις επισκέψεις της τάξης στο εργαστήριο πληροφορικής άλλες αφιερώθηκαν στη συγγραφή αναρτήσεων και άλλες στη μελέτη των αναρτήσεων των άλλων ομάδων και το σχολιασμό τους ή στην αναζήτηση στο διαδίκτυο, μέσω προτεινόμενων ιστοσελίδων, για πληροφορίες που χρειαζόνταν προκειμένου να γράψουν την ανάρτησή τους. Για τη σύνθεση των γραπτών κειμένων που παρήγαγαν οι ομάδες τηρήθηκαν σε κάθε περίπτωση οι αρχές της εργασιοκεντρικής εκμάθησης, μέσα στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης.

Crossing over

This webblog has been created so that all the students participating in the eTwinning project can access each other's blogs easily and read the opinions of others on the same topics. Hopefully you will engage in the tasks actively. Even though both Marina and Araceli will be giving you writing assignments, feel free to write about anything that interests you, always bearing in mind the school rules, though!!!

FEEDJIT Live Traffic Map
Recent Visitors
Click to Get FEEDJIT

Blogs
ain0a [nD] talnia 9 months ago
alikalusa's blog 10 months ago
Benci - George Easter 9 months ago
christina m

Thursday, April 9, 2009
Spanish and Greek students collaborating

Hi students, our eTwinning project has come to an end. We hope you enjoyed it as much as we, the teachers, did. It was great working with you! You all did an amazing job and we would be happy to see that you go on writing new posts for your blogs. It would really be interesting to read how you feel about all these:
Did you like the project?
How did you feel about meeting students from another country?
Is there something you would like to say to them in public?
Please, leave your comment here so that everybody can read it!
Best wishes!
10 comments
Reactions: boring (0) interesting (0) cool (0)

Thursday, April 2, 2009
Free writing!

Σχήμα 1: Το blog των καθηγητών, στα αριστερά του οποίου διακρίνεται η λίστα με τα blogs όλων των μαθητών

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το ερωτηματολόγιο μοιράστηκε σε 17 μαθητές της πειραματικής ομάδας (16 αγόρια και 1 κορίτσι) αμέσως μετά το τέλος της παρέμβασης, τον Απρίλιο του 2009 και συμπληρώθηκε επώνυμα, ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί ακόμα και η άποψη έξι εξ αυτών μαθητών που, όπως παρατηρήσαμε, δε συμμετείχαν στις δραστηριότητες σχεδόν καθόλου ή ολοκλήρωσαν μόνο τις μισές από αυτές. Αποτελείτο από 20 ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου και διερευνούσε αρχικά την άποψη των μαθητών σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής του προγράμματος και το κατά πόσο προκάλεσε το ενδιαφέρον τους. Επίσης, διερευνούσε τις συγκεκριμένες γνώσεις και δεξιότητες που ενδεχομένως είχαν αναπτύξει οι μαθητές σε σχέση με την αγγλική γλώσσα. Σκοπός του ερωτηματολογίου αυτού ήταν να διερευνηθούν οι απόψεις των μαθητών σχετικά με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, το αν απέκτησαν κίνητρα για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες που περιλαμβάνουν τη διατήρηση blogs στην αγγλική γλώσσα και το αν βελτιώθηκαν οι γνώσεις και οι επικοινωνιακές τους δεξιότητες στην Αγγλική. Παρακάτω συνοψίζονται τα βασικά ευρήματα από την ανάλυση των δεδομένων, η επεξεργασία των οποίων έγινε με το λογισμικό Excel.

1. Στην πλειοψηφία των μαθητών, 14/17 (= ~82,4%) άρεσε το ότι χρησιμοποίησαν τις ΤΠΕ και τα blogs τους για να επικοινωνούν με παιδιά από άλλη χώρα, επίσης 11/17 (= ~64,7%) δήλωσαν ότι το πρόγραμμα αυτό τους βοήθησε να συνεργάζονται με τα άλλα μέλη της ομάδας τους. Παρόμοια 11/17 (= ~64,7%), δήλωσαν ότι βρήκαν το πρόγραμμα διασκεδαστικό και ενδιαφέρον και πιστεύουν ότι έκανε πιο ευχάριστο το μάθημα, ότι τους προσέφερε νέες γνώσεις και ότι εξυπηρετεί το ενδιαφέρον τους να γνωρίζουν πράγματα για μια άλλη χώρα καθώς και παιδιά από άλλες χώρες. Ωστόσο, ενώ η δραστηριότητα αυτή είναι αποδεκτή από την πλειοψηφία των μαθητών ως μέρος τους μαθήματος, ελάχιστοι ασχολήθηκαν με το blog τους εκτός σχολείου. Η εξήγηση που έδωσαν γι' αυτό ήταν η ανία. Ως διαδικασία στα πλαίσια του μαθήματος, δήλωσαν ότι τους άρεσαν τα ιστολόγια γιατί τους έδωσαν ευκαιρίες για ανταλλαγή απόψεων, για επικοινωνία με συνομηλίκους και για συμμετοχή σε μια δραστηριότητα με τους φίλους τους.

2. Ως προς την αγγλική γλώσσα, η πλειοψηφία των μαθητών, 13/17 (= ~77%), πιστεύει ότι η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα βελτίωσε τις γνώσεις τους στην Αγγλική και τους έδωσε κίνητρα για να γράφουν στη γλώσσα αυτή, σε ποσοστό 15/17 (= ~88%) . Επίσης, πιστεύει σε ποσοστό 14/17 (= ~82%) ότι η χρήση των blogs στο μάθημα των Αγγλικών στο σχολείο μπορεί να προάγει τη γνώση της αγγλικής γλώσσας. Ωστόσο, λιγότεροι από τους μισούς, 7/17 μαθητές (= ~41%), απάντησαν θετικά στην ερώτηση αν αισθάνονται μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση στην επικοινωνία με άλλους ανθρώπους στα Αγγλικά μετά τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.

Σε γενικές γραμμές, θα μπορούσαμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι οι μαθητές αντιμετώπισαν την ενσωμάτωση των blogs στη μαθησιακή διαδικασία της αγγλικής γλώσσας ως μια εποικοδομητική δραστηριότητα. Ωστόσο, η εκπαιδευτικός είχε τη δυνατότητα κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της

παρέμβασης στο εργαστήριο πληροφορικής να παρατηρήσει ότι η χρήση ιστολογίων ως διαδικασία δυσκόλεψε έως το τέλος ορισμένους μαθητές, οι οποίοι δεν είχαν καμία προηγούμενη επαφή με την εν λόγω εφαρμογή. Αντιθέτως, η πλειοψηφία των μαθητών έδειχνε εξοικείωση αλλά και ιδιαίτερη προτίμηση στη χρήση του Facebook.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ BLOGS

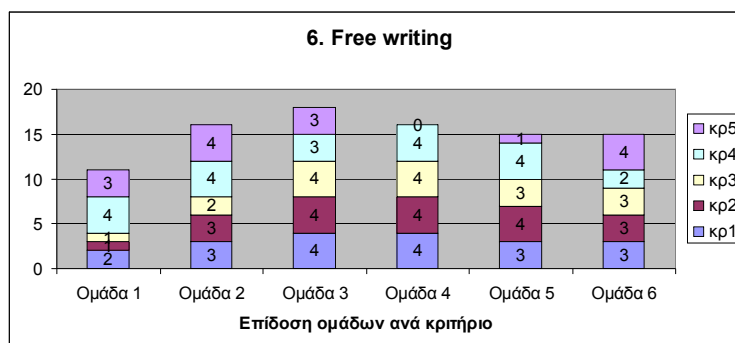
Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση των κειμένων που παρήγαγαν οι μαθητές κατά τη διάρκεια διεξαγωγής του πειραματικού προγράμματος. Σκοπός της αξιολόγησης των κειμένων αυτών είναι να καταγραφούν τα πλεονεκτήματα, τα οποία πιθανόν θα προέκυπταν ως προς τη βελτίωση του γραπτού λόγου των μαθητών στην αγγλική ως ξένη γλώσσα κατά τη διδασκαλία του μαθήματος με τη χρήση ιστολογίων. Χρησιμοποιήθηκαν τέσσερα κριτήρια (Βλάχος, 2006) για την επαρκή και αποτελεσματική αξιολόγηση των αναρτήσεων που παρήχθησαν και ένα κριτήριο για την αξιολόγηση των σχολίων που έγραψαν οι μαθητές. Τα κριτήρια αυτά ήταν τα εξής: 1. Δομή της γλώσσας (γραμματική και σύνταξη). 2. Δομή της γλώσσας (λεξιλόγιο σε σχέση με το θέμα). 3. Περιεχόμενο και επίτευξη του επικοινωνιακού στόχου. 4. Μορφοποίηση κειμένου και χρήση οπτικού υλικού. 5. Αξιολόγηση σχολίων

Τα κείμενα καθώς και τα σχόλια που οι Έλληνες μαθητές έγραφαν για κάθε μία από τις αναρτήσεις ομαδοποιούνται σε τέσσερις κατηγορίες, ανάλογα με τον τρόπο σύνθεσής τους και την ποιότητα του περιεχομένου. Στην κατηγορία 1 κάθε περιγραφικής κλίμακας αξιολόγησης δίνεται ο χαρακτηρισμός 'καθόλου ικανοποιητικά', στην κατηγορία 2, ο χαρακτηρισμός 'πολύ μέτρια', στην κατηγορία 3, ο χαρακτηρισμός 'μέτρια' και στην κατηγορία 4, ο χαρακτηρισμός 'ικανοποιητικά'.

Η μέθοδος ανάλυσης εφαρμόστηκε για συνολικά, έξι ομάδες εργασίας που ολοκλήρωσαν όλες τις δραστηριότητες και αντιστοιχούν σε δεκατρείς μαθητές. Στο εξής η κάθε ομάδα εργασίας θα ονομάζεται με τον αύξοντα αριθμό που είχε στο σύνολο των ομάδων εργασίας, π.χ. Ομάδα 1. Κατά τη διάρκεια διεξαγωγής του προγράμματος δημιουργήθηκαν συνολικά έξι αναρτήσεις, κάθε μία από τις οποίες συνοδεύονταν από τα αντίστοιχα σχόλια.

α. επιδόσεις ανά θεματική ενότητα

Παρουσιάζονται οι επιδόσεις και των έξι ομάδων, ανά κριτήριο, σε κάθε μία από τις θεματικές ενότητες. Στη συνέχεια, συγκρίνοντας μεταξύ τους τα διαγράμματα που δημιουργήθηκαν, προέκυψε η πρόοδος που σημείωσαν οι ομάδες, τόσο στο συνολικό βαθμό τους ανά θεματική ενότητα, όσο και στο βαθμό τους ανά κριτήριο. Οι βαθμοί αυτοί έχουν προκύψει από την αξιολόγηση των αναρτήσεων της κάθε ομάδας, όπως αυτή καταγράφηκε στα Φύλλα Αξιολόγησης. Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι επιδόσεις των ομάδων ανά κριτήριο στην τελευταία θεματική ενότητα.

Διάγραμμα 1. Επίδοση των ομάδων ανά κριτήριο της 1ης θεματικής ενότητας

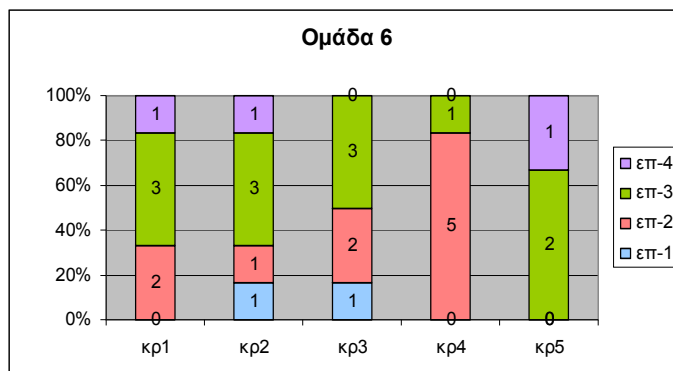
Η επεξεργασία και σύγκριση των δεδομένων των διαγραμμάτων που προέκυψαν για την κάθε θεματική ενότητα – όπως το παραπάνω - οδήγησε στα εξής συμπεράσματα: η ομάδα 1, η οποία ξεκίνησε από χαμηλό επίπεδο γνώσης της γλώσσας, συγκεκριμένα το A1, δε σημείωσε πρόοδο ως προς τα κριτήρια 1-3. Ωστόσο, σημείωσαν πρόοδο ως προς τα κριτήρια της μορφοποίησης και των σχολίων. Η ομάδα 2, επιπέδου A2, με εξαίρεση τη σχετικά χαμηλή επίδοση σε μία θεματική ενότητα, για την οποία πιθανό να έπαιξε αρνητικό ρόλο το θέμα της, παρατηρήθηκε ότι σημείωσε αυξητική πορεία στις επιδόσεις της καθ' όλη στη διάρκεια του προγράμματος. Παρομοίως, αυξητική πρόοδο σε όλα τα κριτήρια σημείωσε και η ομάδα 3, η οποία αποτελούνταν από δύο μαθητές επιπέδου A2 και B1. Η ομάδα 4, αποτελούμενη από μαθητή με εξαρχής υψηλό επίπεδο γνώσης της Αγγλικής (B2), σημείωσε αυξητική πρόοδο, φτάνοντας στο άριστα στην πέμπτη ανάρτηση. Ο μαθητής επιπέδου χαμηλότερου του A1 που συμμετείχε στην ίδια ομάδα, δε συνεργάστηκε. Οι γνώσεις της Αγγλικής των μαθητών της ομάδας 5 ταξινομούνται στο επίπεδο B1. Σημείωσαν πρόοδο από την ενότητα 1 έως την 6, με δύο ενότητες ενδιάμεσα, ωστόσο, στις οποίες επέδειξαν χαμηλή ποιότητα εργασίας, πιθανόν λόγω του θέματος των συγκεκριμένων αναρτήσεων – αθλητισμός, τέχνης. Τέλος, η ομάδα 6, η οποία αποτελούνταν από τρεις μαθητές, επιπέδου A1, A2 και B1, στις τρεις πρώτες ενότητες σημείωσε πτωτική τάση στις επιδόσεις της. Η πολύ χαμηλή επίδοση στην ενότητα 3 οφείλεται στο γεγονός ότι εργάστηκαν γι' αυτή μόνο οι μαθητές του χαμηλότερου επιπέδου. Ωστόσο, στις τρεις τελευταίες, οι επιδόσεις κυμάνθηκαν αρκετά υψηλότερα από τις τρεις πρώτες.

Συνοψίζοντας, η πλειονότητα των ομάδων (5/6) σημείωσε πρόοδο με την πάροδο του χρόνου ως προς το συνολικό βαθμό που συγκέντρωσαν σε κάθε μία από τις θεματικές ενότητες. Βελτιώθηκε τόσο ο γραπτός τους λόγος, όσο και η μορφοποίηση των κειμένων τους και αυξήθηκε η τάση για ανταλλαγή απόψεων ή επικοινωνία μέσω των σχολίων. Εξαίρεση αποτελεί η πρώτη ομάδα, η οποία αποτελούνταν από δύο μαθητές χαμηλού επιπέδου γνώσης της αγγλικής. Για το λόγο αυτό προτείνεται οι ομάδες να αποτελούνται από μαθητές μεικτού επιπέδου, ώστε να υπάρχει πάντα κάποιος που να βρίσκεται σε πιο προχωρημένο επίπεδο. Παρατηρώντας τις επιδόσεις των ομάδων συνολικά ανά θεματική ενότητα, παρατηρούμε ότι οι παράγοντες που

οδήγησαν σε υψηλές επιδόσεις ήταν η ελευθερία επιλογής του θέματος της ανάρτησης και η συγγραφή των κειμένων πρώτα σε χαρτί στην τάξη.

β. επιδόσεις ανά κριτήριο

Στη συνέχεια, εξετάστηκαν συνολικά οι χαρακτηρισμοί που αποδόθηκαν σε κάθε ομάδα ανά κριτήριο, στο σύνολο των κειμένων. Σκοπός της ανάλυσης αυτής είναι: α) να διαπιστωθεί ποιος χαρακτηρισμός αποδόθηκε περισσότερες φορές σε κάθε ομάδα και β) να διαπιστωθεί σε ποια κριτήρια σημείωσαν τις καλύτερες επιδόσεις οι ομάδες συνολικά. Στο ενδεικτικό διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι επιδόσεις μίας από τις ομάδες:

Διάγραμμα 2. Επιδόσεις της ομάδας 6 ανά κριτήριο

Όπως προκύπτει από το παραπάνω διάγραμμα, η επίδοση 3 που αντιστοιχεί στο χαρακτηρισμό «σχεδόν ικανοποιητικά» κυριαρχεί στην αξιολόγηση των κειμένων ανά κριτήριο της ομάδας 6. Τις υψηλότερες επιδόσεις σημείωσε η ομάδα στο κριτήριο της γραμματικής/σύνταξης και του λεξιλογίου και τις χαμηλότερες στα σχόλια.

Συνολικά, οι χαρακτηρισμοί που κυριάρχησαν κατά την αξιολόγηση των κειμένων που παρήγαγαν οι μαθητές κατά τη διάρκεια της παρέμβασης, στο σύνολο των κριτηρίων, είναι το «σχεδόν ικανοποιητικά» (επίδοση 3) έως «ικανοποιητικά» (επίδοση 4). Οι χαρακτηρισμοί αυτοί προσδιορίζουν την εργασία των τεσσάρων από τις έξι ομάδες. Οι υψηλότερες ή δεύτερες υψηλότερες σημειώθηκαν στο κριτήριο 1, της γραμματικής/σύνταξης. Παρατηρήθηκαν σε πέντε από τις έξι ομάδες. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει ότι στη χώρα μας εξακολουθεί στα σχολεία να κυριαρχεί το παραδοσιακό σύστημα εκπαίδευσης, όπου δίνεται περισσότερη σημασία στην ορθή χρήση της γλώσσας και όχι στην επικοινωνία. Αντιθέτως, χειρότερες επιδόσεις σημείωσε η πλειοψηφία των ομάδων (4/6) στο κριτήριο 5, των σχολίων. Φαίνεται ότι η χρήση των ιστολογίων δε διευκόλυνε και δεν αύξησε την επιθυμία των μαθητών για επικοινωνία με συνομηλίκους τους από το εξωτερικό, στην αγγλική γλώσσα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ

Συνοψίζοντας, σημειώνουμε τις εξής παρατηρήσεις: η προτεινόμενη χρήση ιστολογίων προκάλεσε το ενδιαφέρον των περισσότερων μαθητών και κατάφερε να τους ωθήσει να παράγουν γραπτό λόγο στην Αγγλική. Ωστόσο,

η συγκεκριμένη εφαρμογή, η οποία δεν ήταν οικεία στους μαθητές, τους δυσκόλεψε ως προς τη χρήση της και για ορισμένους μαθητές χρειάστηκε αρκετός καιρός μέχρι να μάθουν να χειρίζονται τα blogs τους. Επίσης, ορισμένοι μαθητές έχασαν πολύ σύντομα το ενδιαφέρον τους για τη χρήση των blogs και εγκατέλειψαν εκείνα που είχαν δημιουργήσει. Σε ορισμένες ομάδες, κάποια από τα μέλη συνεισέφεραν ελάχιστα ενώ σε άλλες καθόλου, με κύριο εμπόδιο, για εκείνους του μαθητές που δε συμμετείχαν, το πολύ χαμηλό επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας. Επιπλέον, η συγγραφή σε blogs δεν παρακίνησε την πλειοψηφία των μαθητών να γίνουν συγγραφείς που θα μπορούσαν να διατηρούν δικό τους blog πέρα από τα πλαίσια της σχολικής εργασίας. Αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι οι μαθητές δεν ασχολήθηκαν με τα blogs τους μετά το σχολείο, ακόμα και αν δεν είχαν προλάβει να ολοκληρώσουν τις αναρτήσεις τους. Ωστόσο, δεν πρέπει να παραβλέψουμε το γεγονός ότι έστω και λίγοι απέκτησαν το κίνητρο που δε διέθεταν αρχικά να γράψουν και εκτός σχολείου. Τέλος, κατά τη διάρκεια παραμονής τους στο εργαστήριο, οι μαθητές απέδειξαν ότι η κοινωνική δικτύωση (και κυρίως το Facebook) κινεί περισσότερο το ενδιαφέρον τους.

Σε γενικές γραμμές, όσον αφορά στην αρχική μας υπόθεση, θα μπορούσαμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι η χρήση των ιστολογίων στα πλαίσια του μαθήματος της αγγλικής γλώσσας οδηγεί στη βελτίωση των δεξιοτήτων των μαθητών στο γραπτό λόγο και οι μαθητές αντιμετωπίζουν την ενσωμάτωση των blogs στη μαθησιακή διαδικασία ως μια επικοινωνιακή δραστηριότητα τόσο για τη βελτίωση των γνώσεών τους σχετικά με την Αγγλική όσο και σχετικά με το διαδίκτυο. Η δραστηριότητα όμως αυτή επιδέχεται βελτιώσεις προκειμένου να αυξήσει την αυτοπεποίθησή τους κατά τη χρήση της γλώσσας για επικοινωνία με ανθρώπους από το εξωτερικό και να ωθήσει τους μαθητές να συμμετέχουν με μεγαλύτερη δέσμευση και ευχαρίστηση.

Στους περιορισμούς της συγκεκριμένης έρευνας διακρίνουμε το περιορισμένο χρονικό διάστημα που εφαρμόστηκε η παρέμβαση, το μικρό αριθμό των μαθητών που συμμετείχαν και τις ειδικές συνθήκες του σχολείου που δεν επιτρέπουν ασφαλή γενίκευση στο γενικό μαθητικό πληθυσμό. Επωφελούμενοι, ωστόσο, από τα πλεονεκτήματα της μάθησης μέσω διαδικτύου και ιδιαίτερα μέσω των εφαρμογών WEB 2.0, θα προτείναμε στο μέλλον, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις που οι μαθητές χαρακτηρίζονται από χαμηλό επίπεδο γλωσσομάθειας, τα εξής: α) το σχεδιασμό παρεμβάσεων που να διατηρούν τα χαρακτηριστικά του πειραματικού μας προγράμματος ως προς τις διδακτικές προσεγγίσεις και το σχεδιασμό, αλλά β) που να περιλαμβάνουν διαδικτυακές εφαρμογές οι οποίες να είναι ήδη οικείες στους μαθητές, όπως οι εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. ning, facebook κλπ περιορίζοντας την πρόσβαση στους συμμετέχοντες). Θα ήταν ωφέλιμο να διερευνηθεί το κατά πόσο η διατήρηση και συχνή ενημέρωση blogs στην αγγλική γλώσσα από μαθητές, οι οποίοι ασχολούνται οικειοθελώς με την ενασχόληση αυτή και όχι στα πλαίσια σχολικών εργασιών, εξυπηρετεί την άτυπη μάθηση της Αγγλικής και, επίσης, ποιες από τις εφαρμογές WEB 2.0 θα είχαν πιο ευεργετικά

αποτελέσματα στη διαδικασία της εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας όχι μόνο στη δευτεροβάθμια αλλά και στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Armstrong, K. & Retterer, O. (2008), *Blogging as L2 Writing: A Case Study*. *AACE Journal*. 16 (3), 233-251.
2. Cohen, L. & Manion, L. (2000), *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
3. Divitini M., Haugalokken, O. & Morken, E. (2005), *Blog to support learning in the field: lessons learnt from a fiasco*. *Proceedings of the Fifth IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies (ICALT '05)*, Taiwan.
4. Downes, S., (2004). *Educational Blogging*. *EDUCAUSE Review*, 39/5 (September/October), 14-26.
[http://connect.educause.edu/Library/EDUCAUSE+Review/Educational Blogging/40493?time=1222506766](http://connect.educause.edu/Library/EDUCAUSE+Review/Educational+ Blogging/40493?time=1222506766) [πρόσβαση 1-12-08]
5. Du, H.S. & Wagner, C. (2005), *Learning with Weblogs: An Empirical Investigation*. *Proceedings of the 38th Hawaii International Conference on System Sciences – 2005*
http://ieeexplore.ieee.org/xpls/abs_all.jsp?arnumber=1385240 [πρόσβαση 1-12-08].
6. Ducate, L., & Arnold N. (eds). (2006), *Calling on CALL: From Theory and Research to New Directions in Foreign Language Teaching*. Texas: Computer Assisted Language Instruction Consortium (CALICO).
7. Farmer, J. & Barlett-Brag, A., (2005), *Blogs @ anywhere: High Fidelity online communication. Balance, Fidelity, Mobility: maintaining the momentum?* *Ascilite Conference 2005, Brisbane*
www.ascilite.org.au/conferences/brisbane05/blogs/proceedings/22_Farmer.pdf [πρόσβαση 2-10-08]
8. Fessakis, G., Tatsis, K. & Dimitrakopoulou, A. (2008), *Supporting "Learning by Design" activities using group Blogs*. *Proceedings of the IADIS international conference e-learning*, Amsterdam.
9. Han, S. & Bhattacharya, K. (2001). *Constructionism, Learning by Design, and Project Based Learning*. In Orey, M. (Ed.) *Emerging perspectives on learning, teaching and technology*,
[http://projects.coe.uga.edu/epltt/index.php?title=Constructionism%2C Learning by Design%2C and Project Based Learning](http://projects.coe.uga.edu/epltt/index.php?title=Constructionism%2C_Learning_by_Design%2C_and_Project_Based_Learning) [πρόσβαση 7-1-09].
10. Huffaker, D. (2005), *The Educated Blogger: Using Weblogs to Promote Literacy in the Classroom*. *Association for the Advancement of Computing in Education Journal*, 13(2), 91-98.
11. Johnson, A., (2004), *Creating a Writing Course Utilizing Class and Student Blogs*. *The Internet TESL Journal*, X/8
<http://iteslj.org/Techniques/Johnson-Blogs/> [πρόσβαση 10-10-2008].

12. Kafai, Y. (2006), Constructionism. In Sawyer, K. (Ed.) *The Cambridge Handbook of The Learning Sciences*. New York: Cambridge University Press.
13. Kim, H. N. (2008). The phenomenon of blogs and theoretical model of blog use in educational contexts. *Computers & Education*. 51/3, 1342-1352
14. Krashen, S. (1981), *Second Language Acquisition and Second Language Learning*. Oxford: Pergamon Press.
15. Lamshed, R., Berry & M., Armstrong, L. (2002), Blogs: Personal e-learning spaces. www.binaryblue.com.au/docs/blogs.pdf [πρόσβαση 27-10-2008].
16. Leloup, J. & Ponterio, R. (2003), Second Language Acquisition and Technology: A Review of the Research. *Eric Digest*. December 2003 http://www.cal.org/resources/digest/digest_pdfs/0311leloup.pdf [πρόσβαση 7-1-2009]
17. Lenhart A., Arafeh S., Smith A. & Macgill, A. (2008), Writing, technology and Teens. Pew Internet and American Life Project. http://www.pewinternet.org/~media/Files/Reports/2008/PIP_Writing_Report_FINAL3.pdf.pdf [πρόσβαση 25-11-08]
18. Mejias, U. (2006), Teaching Social Software with Social Software. *Innovate- Journal of online education*. 2/5 <http://innovateonline.info/index.php?view=article&id=260&action=article> [πρόσβαση 6-1-09].
19. Nurmela, S. & Suominen, R. (2008), *Become an eTeacher in a week*. Center for extension studies – University of Turku: Turku.
20. Papert, S. (1993). *The Children's machine: rethinking school in the age of the computer*. New York: Basic Books.
21. Payne, S. & Ross, B. (2005), Synchronous CMC, working memory, and L2 oral proficiency development. *Language learning and technology*. 9/3, 35-54.
22. Richardson, W. (2006), *Blogs, wikis, podcasts, and other Powerful Tools for Classrooms*. Corwin Press: California.
23. Siemens, G. (2002), The art of blogging – Part 1. elearnspace. Everything elearning. http://www.elearnspace.org/Articles/blogging_part_1.htm [πρόσβαση 10-9-08]
24. Willis, J. & Willis, D. (1996), *Challenging and Change in Language Teaching*. Oxford: Heineman.
25. Βλάχος, Κ. (2006), *Η χρήση του διαδικτύου και της ασύγχρονης ηλεκτρονικής επικοινωνίας για την ανάπτυξη και την εμπέδωση της αγγλικής ως ξένης γλώσσας σε ευρωπαϊκά δημοτικά σχολεία (Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Αιγαίου)*.
26. Γκότοβος, Α. (1999), *Η διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: δείκτες συνέχειας και μεταβολής. Ηλεκτρονικό περιοδικό Γλωσσικός Υπολογιστής*,

- <http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko1st/articles/gotonos/1.htm> [πρόσβαση 21-11-08].
27. Δενδρινού, Β. (χ.η.) Η διδασκαλία της ξένης γλώσσας [Ε8]. Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός. Πύλη για την ελληνική γλώσσα. http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_e8/index.html [πρόσβαση 6-1-09].
28. Δημητρακοπούλου, Α. (1999), Η εκπαιδευτική αξιοποίηση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: Πώς πότε και γιατί; *Γλωσσικός Υπολογιστής*, 1/1999, ηλεκτρονική περιοδική έκδοση Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας <http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko1st/default.htm> [πρόσβαση 20-1-2009].
29. Ξωχέλλης, Π. (2006), *Ο εκπαιδευτικός στο σύγχρονο κόσμο*. Αθήνα: τυπωθήτω.